

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

СЕКЦІЯ 17. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

<i>Харитоновна Тетяна Євгенівна</i> РОЗВИТОК ДИСЦИПЛІН КАФЕДРИ АГРАРНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	716
<i>Гавриш Наталя Степанівна</i> ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	718
<i>Григор'єва Христина Антонівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АГРОПРОТЕКЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	720
<i>Годованюк Андрій Йосипович</i> КРИТЕРІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ СУДОВОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ	722
<i>Заверюха Марина Михайлівна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ ДЕРЕВ В УКРАЇНІ	724
<i>Канівець Людмила Анатоліївна</i> ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ	726
<i>Karakhanian Karuna</i> ELECTRONIC SALE OF LANDS AND RIGHTS TO THEM AS A MANIFESTATION OF DIGITALIZATION OF LAND LEGAL RELATIONS	728
<i>Платонова Євгенія Олегівна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	730
<i>Валянська Тетяна Петрівна</i> СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПОЗАСУДОВЕ», «ДОСУДОВЕ» ТА «АЛЬТЕРНАТИВНЕ» ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ	732
<i>Слепньова Катерина Вадимівна</i> ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ	735

СЕКЦІЯ 18. ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

<i>Шамша Ігор Володимирович</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДІЙНИХ ПРАКТИК: КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОНТУРИ	738
<i>Аксьонова Віра Ігорівна, Алексєєнко Анастасія Андріївна</i> ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА АНТРОПОЛОГІЗАЦІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СУПЕРЕЧЛИВИХ АСПЕКТІВ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	740
<i>Єременко Олександр Михайлович</i> ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНOSTІ ПОЗИЦІЙ В ЦІЛІСНОМУ ФІЛОСОФСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ	742
<i>Smaznova Iryna</i> LAW & FORGIVENESS	744
<i>Капустіна Надія Борисівна</i> ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР: КОНФЛІКТОГЕННИЙ АСПЕКТ	746
<i>Крижановська Тетяна Олександрівна</i> ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ДЖ. РОУЛЗА	749
<i>Токар Людмила Вікторівна</i> КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ КВАНТОРІВ ІСНУВАННЯ. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ЗАВДАНЬ ТЗНК	751
<i>Котовська Анастасія Вікторівна</i> ВПЛИВ АГНОТОЛОГІЇ НА РОЗВИТОК ПРАВОВИХ СИСТЕМ	753

СЕКЦІЯ 19. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВИХ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Кормич Людмила Іванівна, Краснопольська Тетяна Миколаївна</i> БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ	756
<i>Вітман Костянтин Миколайович</i> ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ АВТОКРАТИЧНИХ ЦЕНТРІВ НА ЕТНОПОЛІТИЧНУ СФЕРУ КАЗАХСТАНУ	758
<i>Мамонтова Елла Вікторівна</i> ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ	760
<i>Завгородня Юлія Володимирівна</i> СУЧАСНА АДАПТАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ У КІБЕРПРОСТІР	763

цінностями лібералізму, демократії, авторитаризму, тоталітаризму? Що прийнятно і що неприйнятно для пацифізму, мілітаризму, імперскості? Хоч би яким був світогляд, він має бути внутрішньо узгодженим.

Ключові слова: світогляд, узгодженість, Бог, світ, людина.

Keywords: worldview, coherence, God, the world, man.

Smaznova Iryna

*National University «Odesa Law Academy»,
the Head of the Department of Philosophy, professor*

LAW & FORGIVENESS

What is more important, punishment or forgiveness? The Law is often not about justice, it is about the application of punishment. Basically, the Law is a form of reaction of society represented by government bodies to this or that human behavior. In some cases, when behavior is within the permitted limits, the law encourages and rewards. In others, when a person breaks the law or tries to break it, the Law requires punishment. But what about forgiveness, what about the thesis that God gave us: «Do not judge – and you will not be judged». Forgiveness is a godly thing, as the Bible says.

As a rule, everything is clearly stated in the Law. Our task is to strictly comply with the requirements of the law. At the same time, we often awaken a feeling of injustice, an understanding of the lack of humanity in this or that action and the reaction to this action on the part of society and the state. And often this reaction is different. For example, we feel sorry for the person who stole bread to feed a hungry child. A storm of emotions is caused by human suffering. And now we are ready to justify his wrongdoing, perhaps we are ready to forgive him even for his crime.

This problem is not new at all. From history we know the stages of the painful development of justice, different understandings of good and evil, violence and tolerance, and so on. This whole process is called the humanization of Humanity. From the desire to witness the execution of a person, gladiatorial fights, we have reached the inadmissibility of public or private cruelty. This is a psychological trauma for a modern mental healthy person.

So, when the Law and Forgiveness collide, we must inevitably deal with Violence and Tolerance, Aggression and Tolerance, Good and Evil, Justice and Injustice, and so on. The relationship between these concepts has had its own long and complex history of development. However, we have to admit that people use the concepts of aggression and violence as synonyms. And this is not true for a deep understanding of the problem.

The fact that any aggression is violence. But not all violence is aggression. Some great musicians recalled that in early childhood their parents, most often their father, used violence against them, even physical violence, to force them to learn to play the violin or other musical instrument. It is also difficult to do without a certain amount of violence when treating or vaccinating a child. But such a use of force, being in fact violence for good, cannot be called aggression. Moreover, the first important clarification and specification in this case will be that aggression is a logically more limited concept than violence. We very often use the concept of aggression when we talk about the military aggression of one state against another.

The situation is similar with the concept of tolerance. It is often understood as simple patience. But patience is characteristic only of the role of a passive victim.

The tolerance is a high level of development of individual and social culture. When a person is able to actively accept the Other as an equal. Not because I patience with all my might, but because I understand that the world is multifaceted. No two people are the same; they may be similar, but not the same.

As we know, legitimate violence should result in the internal and external security of the state and thereby serve the interests of citizens. All other forms of violence are declared illegitimate. A classic example of such violence is the criminal violence of one person against another person, like murder.

Such an understanding could lead to a positive effect in the case of complete fairness and strict application of state laws. In fact, state representatives often act not from the position of the common good, but from the position of personal and group selfish interests. It is sometimes difficult to draw the line between statesman and criminal. In this regard, an official criminal opposing a government official has a much greater chance of receiving condolences from the broad masses. This gives rise to legends about famous robbers, for example, Robin Hood. This circumstance is still cynically used by the media today when they cover acts of aggression and violence, justifying lawlessness. And we call this phenomenon Manipulation of human consciousness.

So, the legal solution to this problem turns out to be inseparable from its moral solution. What is good for some is perceived by others as evil that needs to be fought. Even using the same methods until the enemy is eliminated. There is a contradiction. In any society, one part of it accepts the right to legal violence, while the other party directly denied even the idea of using it.

For example, terrorism is a transformed, perverted form of the struggle for justice. We have to draw the sad conclusion that man is moving back into the biological form of being, where freedom is understood by man as arbitrariness, revenge and cruelty.

The positions of famous thinkers regarding violence are conventionally divided into three groups:

1) an assertion of violence. Its representatives include F. Nietzsche, J. Sorel, who abandon the old understanding of morality based on patience;

2) a radical denial of violence that allows no exceptions. Representatives of this group – Socrates, M. Gandhi – they do not even allow the opinion of the moral justification of any violence;

3) a denial of violence, allowing certain exceptions. This point of view is represented by the majority of thinkers: T. Hobbes, G. Grotius, I. Kant, G. Hegel. To a greater or lesser extent, they find justification for the use of violence as one of the effective ways of behavior in conflict situations. And this is the most realistic point of view.

Many people assume from the third concept that it is not always possible or necessary to forgive. Therefore, tolerance should not be perceived as forgiveness. There are clear boundaries. You can often read in scientific and other literature that one cannot be tolerant of such phenomena that have destructive potential: crime, terrorism, xenophobia, racism, anti-Semitism, and the like.

And the same time, the future of humanity depends on how wisely it can combine revenge and forgiveness. In this regard, we note that the formula of Christianity is “love the sinner, hate the sin,” that is, the rejection of evil and injustice should not be transferred to the person who committed them, since this person may well be spiritually healed through his forgiveness.

The law of tolerance applies to a person, who is a sociobiological organism. All events in people's lives and consciousness are permeated by the problem of differences, uniqueness, and self-identification. The preservation of difference is becoming the main structure-forming factor of modern social life. Tolerance is due to ethnic, social and cultural variety, which in itself is a source of conflict, and the desire for social stability. Only on the basis of the law of tolerance does humanity have a prospect in a modern pluralistic, multicultural world.

It is especially difficult to develop the ideas of tolerance in the public consciousness in the context of the doctrinal dominance of such a source of development as violence and aggression. Because the main logic of thinking in the postmodern era was laid down by three major conflictologists:

- Charles Darwin, who outlined the concept of development only through the survival and struggle of species;
- Carl Marx, who put forward the idea of development only through class antagonism, through struggle and conflict;
- Sigmund Freud showed that only the conflict between consciousness and the unconscious is the driving force of personality development.

Despite the popularity of the concepts presented by Darwin, Marx and Freud, in the modern world tolerance is gaining increasing recognition and is increasingly defending its place in a number of universal humanistic values. Probably, without the affirmation of tolerance as one of the values against aggression in the mass consciousness, the existence of society in the period of globalization becomes problematic. The manifestation of tolerance is an urgent need of the human community. Tolerance is a value that ensures unity in diversity. It makes it possible to achieve a culture of peace and contributes to its replacement of the anticulture of militarism.

Tolerance is an integral property, an attribute of dialogue at any level of communication, which allows us to go beyond the opposition of “friend or enemy”. It ensures the development of man and society. Tolerance is a free choice that a person makes not under pushing, but in accordance with his wish and conscience. It consists not only in the conscious suppression of the feeling of rejection caused by «the other», but also in the mood for understanding and dialogue with the other. Tolerance implies recognition and respect for the right of the «other» to be different. Human existence assumes free, conscious choice. Therefore, true tolerance needs the presence of a necessary condition – a choice between tolerant and intolerant (even aggressive, violent) behavior, between a conscious renunciation of aggression in favor of tolerance.

Tolerance is a value of modern society, which is manifested in the right of all individuals to be different. It gives sustainable harmony between different faiths, political, ethnic and other social groups. It provides respect for the diversity of different world cultures, civilizations and races. It makes available for understanding and cooperation with people who differ in appearance, language, beliefs, customs and religions.

Ключові слова: прощення, насильство, право, толерантність, покарання.

Keywords: forgiveness, violence, law, tolerance, punishment.

Капустіна Надія Борисівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри філософії, кандидат юридичних наук, доцент*

ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР: КОНФЛІКТОГЕННИЙ АСПЕКТ

Сучасна реальність характеризується колосальним зростанням інтеграції у життя і діяльність людини цифрових комунікаційних ресурсів. Цифровий простір стає найпоширенішим явищем з динамічною структурою, яка будує нове поле для комунікації, де комунікація зачіпає і сферу міжособистісного спілкування, і сферу взаємодії особи, суспільства, держави. Цифрові комунікації – це обмін цифровим контентом у мережевому середовищі з використанням онлайн-технологій, інтернету та різноманітних технічних засобів, що дають змогу обробляти, зберігати й поширювати інформацію [1, с. 7]. Цифрова епоха характеризується багатовимірністю зв'язків та амбівалентністю відносин: з одного боку, перед людиною розкриваються комунікативні свободи, з іншого – виникають нові форми залежності, ризики та конфлікти. Комунікація може бути ефективною та неефективною. Під ефективною комунікацією ми розуміємо навмисну передачу інформації, а також отримання та інтерпретацію її точно в тому вигляді, в якому це передбачалося при її передачі та її подальшому використанні. Внаслідок неефективної комунікації у цифровому просторі відбуваються конфлікти, де комунікація може бути навмисною або ненавмисною, мати на меті передачу точної інформації або введення в оману, інформація може бути точною або неточною, точно прийнята інформація може бути адекватною або неадекватно інтерпретована. Сама комунікація, може бути вербальною чи не вербальною, прямою чи непрямою. Згідно зі статистичними даними майже половина користувачів інтернету перебувають у стані конфлікту: піддаються онлайн образам, загрозам,